



A LÉGYFEJŰ TUDÓS:

A *Midi-Minuit* párizsi bulvármozinak, amely a pornográfia háttérén táncoló »sexy« és »tudományos fikcióként« álcázott fantasztikus rémfilmekre szakosította magát, törzsközönsége van: látogatottságát heti tízezerre becsülik. Ez az egyetlen párizsi mozi tíz rémdrámát pergetett 1958-ban.

A réműlet-filmek zömét Amerika szállítja. A *Midi-Minuit* legutóbb »A Teremtmény köztünk van« című művet tűzte műsorára. A *Teremtmény* teremtőinek egyetlen hitvallása: a borzalom kifizetődik.

1955-ben az Egyesült Államokban 25 borzalom-filmet, 1956-ban már 30-at gyártottak és 1957 első hat hónapjában 27-et: a statisztika eddig szól, de kétségtelen, hogy az úgynevezett »horror«-filmek száma és jövedelme azóta is egyaránt emelkedett.

Hollywood és az amerikai televí-



zió szinte szüntelenül termeli és újratermeli a különböző szörnyeket, vámpírokat, emberfarkasokat. Az *Express* egyik legutóbbi cikke szerint ebben a műfajban 12 nagy amerikai filmcég versenyez: a legújabbban feltűnt csillag, az *American International* máris az élre tört. Ezt a filmgyártó céget *James Nicholson* és *Samuel Arkoff* alapította. Ők csinálták az említett »A Teremtmény köztünk van« című újdonságot is.

Nicholson és *Arkoff* háromezer dollár tőkével megalapította az említett *American International* céget: vállalkozásukat ezen a szerény alaptőkén kívül arra a felismerésre alapították, hogy a sikert biztosító két nevet — *Drakulát* és *Frankenstein* — az Egyesült Államokban nem védi semmiféle *copyright*. Két első filmjüknek így meg is volt a címe: »*Drakula vére*«, illetve az ifjú korosztályok számára »*Fiatalkoromban Frankenstein voltam*«.

Csupán e két cím birtokában üzleti felhívást intéztek egy texasi filmforgatóhoz, aki 75 mozival rendelkezett. Az illető vállalta a két film pénzelését, azzal a feltétellel, ha megkaphatja őket november első hetére. Ekkor szeptember eleje volt: az idő sürgetett. A két vállalkozó szerződtette *Herman Cohent*, azt a rendezőt, aki arról volt híres, hogy »ha reggel szólnak neki, még reggeli előtt képes leforgatni egy egész filmet«. *Cohen* a két filmcímet kapta és a már megindított reklámhadjáratot: a többi az ő dolga volt. A két film *szimultán-módszerrel* készült el, és a határidőre nemcsak az említett 75 texasi moziban, hanem az egész országban bemutatták.

Az ifjúsági »*Frankenstein*« hetvenezer dollárba került és eddig több mint kétfélmillió dollárt jövedelmezett.

Arkoff és *Nicholson* természetesen rávetette magát a szédületes üzletre. Kezdetben mozitulajdonosok előlegeiből, kicsiben dolgoztak: most már stúdiókat, filmfelvevőket, díszleteket, kosztümöket, autókat, színésze-

AVAGY A LEGJÖVEDELMEZŐBB AMERIKAI FILMÜZLET

ket béreltek. Találmányukat, a ketős forgatást kifejlesztették. A párhuzamos filmgyártás segítségével, amelyet *sziámi iker* módszernek neveztek el, egyszerre két szörnyfilmet segítettek világra: ugyanazt a »stábot«, ugyanazt a színész- és műszaki gárdát használták, sőt ugyanazokat a hangfelvételeket is. A legsikerültebb halálhörgést és halálsikolyt például nyomban alkalmazták az »iker-film«-nél is.

Ezzel a módszerrel a borzalomfilmek forgatási idejét átlagosan öt napra szorították le.

Arkoff maga jelentette ki: »A mi filmjeink meséjének nem szabad bonyolultabbnak lennie, mint a *Piroska és a farkas*.«

Visszatérve Nicholson és Arkoff *Teremtényére*, olyan *hal-emberről* van szó, amelynek-akinek egyik őse legalábbis a *lochnessi szörny* volt. Ez alkalommal a hal-embert Florida partjainál ejti rabul egy tengeralatti kutatásokat folytató tudóscsoport. A tudósok olyan bűvárszerkezetekkel rendelkeznek, amelyekről az igazi oceanológusok bizonyára csak álmodni mernek. A tudósok egy szörnyű operáció során igyekeznek a hal-embert emberré átalakítani azáltal, hogy a kozmetikai műtét a legmegrázóbb hatást gyakorolja a nézőközönség idegeire.

Ami a Frankenstein-sorozatot illeti, sikerét mi sem jellemzi jobban, mint hogy az egyik Frankenstein-filmből készült regényt két hónap alatt több mint kétszáz ezer példányban adták el. Ennek a szériának egyik filmjében, a *William Neill* rendezte »*Frankenstein és a vérfarkas*« címűben szerepelt a magyar származású *Lugosi Béla* és *Ilona Massey* (Hajmássy Ilona) is.

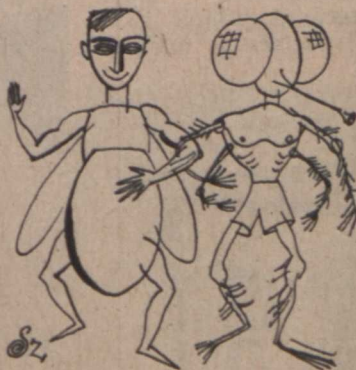
Azt hinné az ember, hogy a régi és az új nicholsonok s arkoffok már minden szörnyeteget kitaláltak. *Buddy Adler*, a *Twentieth Century Fox* egyik producere bebizonyította, hogy ez tévedés. A múlt év elején megvásárolta *George Langelaan* »A



légy« című könyvét és megbízta az egyik gyakorlott borzalom-rendezőt, *Kurt Neumann*-t, csináljon belőle sürgősen filmet.

»A légy« az 1958-as filmévad egyik legjövendelmesebb üzlete lett. A film hőse egy fiatal tudós, aki elhatározza, hogy élőlényátalakító találmányát saját magán próbálja ki. De vele együtt véletlenül egy légy is bekerül a csodálatos gépezetbe. A tudós és a légy atomjai összekeverednek: a tudós a gépből légyfejjel és karjai helyén légy lábakkal, a légy pedig emberfejjel és emberkarokkal távozik. Hogy ebből következően a filmművészet nagyobb dicsőségére, milyen meglepetések és idegsokkok érik az emberiséget, el lehet képzelni...

RUDNYÁNSZKY ISTVÁN



Szür-Szabó József rajzai